

RAADSVOORSTEL

D17.003147

DATUM 13 februari 2017
AGENDAPUNT 3.05.
ONDERWERP Verordening alleenrecht Werksaam
PORTEFEUILLEHOUDER R. Posthumus
PROGRAMMA / Dienstverlening en bestuur
BELEIDSVELD
ZAAKNUMMER ZK17000186

INLEIDING Een aantal werkzaamheden willen wij graag specifiek onderbrengen bij Werksaam. Gelet daarop hebben wij onderzocht of het in het kader van het aanbestedingsrecht mogelijk is bepaalde werkzaamheden één op één te gunnen aan Werksaam (bijvoorbeeld schoonmaak, post- en reprovwerkzaamheden, onderhoud groenvoorziening). Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat dit mogelijk is door het alleenrecht via een verordening (vast te stellen door de gemeenteraad) te regelen.

KADER Gemeentewet en aanbestedingswet.

VOORSTEL De Verordening alleenrecht Werksaam vaststellen

ONDERBOUWING Onze argumenten voor dit voorstel zijn:

1. Het gemeentebestuur vindt het zijn gemeentelijke verantwoordelijkheid en van publiek belang, dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in de gemeente aan het werk kunnen;
2. Het is een gemeentelijk belang om de (gemeentelijke) overheidsbijdragen aan de uitvoering van de Participatiewet (voorheen WSW) nuttig te besteden door de plaatselijke uitvoeringsinstantie (WerkSaam) en diens medewerkers meer continuïteit te geven;
3. WerkSaam vervult een belangrijke maatschappelijk rol bij de uitvoering van de Participatiewet (voorheen WSW) en bij de arbeidsreïntegratie van hen, die niet op een reguliere manier aan het normale arbeidsproces kunnen deelnemen of die moeilijk toegang hebben tot het normale arbeidsproces en biedt zowel werk- als leerplekken;
4. De gemeente heeft zich verbonden om, als het kan, werkzaamheden te laten uitvoeren door WerkSaam en is daarmee een taakstelling overeengekomen waaraan een bonus-malusregeling is verbonden. Het verlenen van het uitsluitend recht (alleenrecht) voor het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden levert de gemeente een grote bijdrage aan het vervullen van die taakstelling.

Voor een uitvoeringsinstantie als WerkSaam is het meedingen als concurrent naar een opdracht op de vrije markt lastig doordat de beperkingen van de medewerkers en de aanvullende begeleiding die de medewerkers behoeven invloed hebben op de prijs. In de praktijk kunnen ze goed met reële prijzen meekomen, maar moeten ze het onderspit delven tegen vaak extreem lage aanbiedingen van "prijsvechters". Dit is één van de redenen dat gemeenten opdrachten graag willen gunnen aan de voormalige sociale werkplaatsen zonder aanbesteding volgens de regels van de Europese en/of openbare aanbesteding.

Daarnaast is er vaak al sprake van langdurige enkelvoudig onderhandse aanbestedingen doordat hier sprake is van een historische band: met de "verzelfstanding" van de voormalige sociale werkplaatsen in een gemeenschappelijke regeling zijn veel opdrachten in het verleden automatisch overgenomen en/of opnieuw rechtstreeks één op één gegund. De derde reden om werkzaamheden aan de voormalige sociale werkplaatsen te gunnen is dat de mensen die hier werken anders aangewezen zouden zijn op een uitkering, waardoor de gemeente alsnog voor deze mensen moet betalen.

Op grond van Richtlijn 2014/18/EG en de Aanbestedingswet 2012 is het niet zondermeer toegestaan om overheidsopdrachten rechtstreeks (één op één) te gunnen aan bijvoorbeeld WerkSaam. De Europese regels bieden voor wat betreft de gunning van opdrachten voor de levering van werken, diensten en goederen onder strikte voorwaarden de mogelijkheid vrijstelling te verlenen van de aanbestedingsplicht. Dit kan door het verlenen van een exclusief recht (ook wel alleenrecht genoemd) aan een publiekrechtelijke rechtspersoon, zoals WerkSaam.

Dit alleenrecht moet een wettelijke of bestuurlijke grondslag hebben (op gemeentelijk niveau in de vorm van een verordening, zo blijkt ook uit recente jurisprudentie).

Het wettelijk kader en de condities voor de aanwijzing moeten dus worden vastgelegd in een door de gemeenteraad vast te stellen verordening. Na bekendmaking heeft de verordening rechtskracht en kan vervolgens het college per dienst/opdracht de met naam genoemde partij aanwijzen als uitvoerende partij.

De verordening biedt het college de mogelijkheid bepaalde uit te voeren werkzaamheden nader aan te wijzen. Een dergelijk aanwijzingsbesluit dient eveneens bekendgemaakt te worden, alvorens de werkzaamheden kunnen worden gegund.

De belangrijkste voorwaarden voor het toepassen van alleenrecht (één op één gunning) zijn dat het alleenrecht:

RAADSVOORSTEL (VERVOLG)

- bij wettelijke of bestuurlijke bepaling is gevestigd;
- verenigbaar moet zijn met de beginselen uit het EG-verdrag, met name transparantie, non-discriminatie en objectiviteit;
- alleen verleend wordt voor de betreffende activiteit.

Dit voorstel is met vorenstaande voorwaarden in overeenstemming.

Belangrijk is te blijven letten op marktconformiteit en altijd de onderhandeling op prijs en kwaliteit te voeren. Dit voorstel is gemaakt aan de hand van diverse voorbeelden in den lande.

Als het uitsluitend recht is gevestigd, is de gemeente niet verplicht om alle genoemde werkzaamheden daadwerkelijk uit te laten voeren door WerkSaam. Dit zal mede afhangen van de onderhandeling op prijs en kwaliteit. Het college kan altijd nog beslissen (een deel van) de genoemde werkzaamheden in concurrentie uit te zetten.

FINANCIEN Niet van toepassing.

RISICO Niet van toepassing.

COMMUNICATIE Indien uw raad de verordening vaststelt zal dit op de gebruikelijke wijze worden gepubliceerd.

VERVOLG

Datum college: 17 januari 2017

Burgemeester en wethouders van Koggenland.